

VISSZA A TÍPUSHOZ: PROBLÉMÁK ÉS MEGOLDÁSOK AZ OLIGOTRÓF KOVAALGÁK HATÁROZÁSÁBAN

Buczko Krisztina

Magyar Természettudományi Múzeum Növénytára, MTA-MTM-ELTE
Öslénytani Kutatócsoport
Munkahely neve: Magyar Természettudományi Múzeum, MTA-MTM-ELTE
Öslénytani Kutatócsoport
Postacím: 2040 Budaörs Szarka utca 15 (otthon)
1476 Budapest Könyves Kálmán krt 40. pf. 222.
Telefonszám:
Mobil: +36302748258
krisztina@buczko.eu

Absztrakt:

Annak ellenére, hogy az oligotróf élőhelyek diatómaflórája sokkal gazdagabb, mint rendszeresen vizsgált eutróf tavaké és folyóké, sokkal kevesebb adatunk van róluk, és jóval kevesebb vizsgálat folyik ezeken az élőhelyeken. Addig, amíg a gyakori fajokat a határozók és kézikönyvek részletesen, több példányban mutatják be, addig a ritka, oligotróf fajokról legfeljebb egy-egy rajz áll rendelkezésünkre. Annak eldöntése, hogy a mintáinkban előforduló faj megegyezik-e a korábban leírtakkal, gyakran részletes vizsgálat szükséges. A Kárpátokban végzett diatóma vizsgálataim során számos olyan fajjal találkoztam, amelyek határozása során vissza kellett nyúlnom a típuspéldányok vizsgálatához. Ezek közül hármat említek meg most, a végeredmény nagyon különböző:

Planothidium distinctum (Messikommer) Lange-Bertalot: a Retyezátban található Lia tó (45°35'30"N, 22°87'87"E) későglaciális (15,000-14,000 évvel ezelőtt keletkezett) üledékében találtam néhány olyan diatómát, ami hasonlított erre a fajra. Hosszas nyomozás eredményeként, a zürichi egyetemen sikerült Messikommer mintáira rábukkannunk. Annak ellenére, hogy számos különbséget fedeztünk fel, a méretekben is szignifikáns különbséget találtunk a retyezáti és a típus anyag között, nem különítettük el a két populációt, hanem a típusanyag újrvizsgálatával egy részletes, kiegészítő leírást publikáltunk (emended description; Phytotaxa 117 (1): 1–10 (2013)).

Navicula schmasmannii Hustedt, a Retyezáti gleccsertavak jellemző algája, amely fénymikroszkópos vizsgálat során folyamatos átmenetet mutat az *Achnanthes carissima* felé. A Bremenhavenben őrzött típus újrvizsgálata során kiderült, hogy az eredeti fajnál jóval nagyobb morfológiai variabilitású a retyezáti anyag, azzal nem feleltethető meg. A típus maga is revízióra szorul, jelenleg dolgozunk egy új nemzetség leírásán, amelynek a Hustedt által leírt forma lesz a típuspéldánya, csak ezután következhet a retyezáti populáció(k) besorolása.

A *Navicula subprocera* Hustedt típusanyagának újrvizsgálata során, a típusként megjelölt mintában nem sikerült megtalálnunk ezt a formát.